

scoș și mai mult în evidență talentul miniaturistic al marelui artist. Totuși strădania copistului și raritatea manuscriselor miniaturate sub această formă în țara noastră fac și din ruloul popii Flor un interesant monument al culturii noastre medievale.

A doua copie, păstrată la mănăstirea Cernica¹, datează din vara anului 1847 și a fost lucrată de C. Petrescu, zugrav, care se iscălește pe ultima filă. Manuscrisul are forma unui în folio ce măsoară 80,8 × 55,6 cm și are 18 file, lucrate pe o singură parte, în lungimea lor, ca și ruloul popii Flor ce i-a slujit de model lui C. Petrescu. Partea cealaltă a foilor este pinzată, fiind asigurată astfel și trăinicia manuscrisului. Medalioanele de dimensiunile celor ale lui popa Flor, sînt lucrate în laviu (cu mai mult gust artistic decît cele ale cunoscutului dascăl de slovenie), cu excepția medalionului ce o înfățișează pe Fecioara Maria, lucrat în aur pe fond albastru, singurul medalion colorat.

Pe lingă medalioane, manuscrisul de la mănăstirea Cernica mai cuprinde nouă miniaturi remarcabile, lucrate tot în laviu, dispuse astfel: Dumnezeu și animalele la f. 1; potopul la f. 2; construirea turnului Babel la f. 3; corturile celor 12 triburi ale lui Izrael (ca în celelalte două manuscrise) la f. 7; Fecioara Maria, amintită mai sus, la f. 17; nașterea lui Hristos, răstignirea, învierea, sf. Treime, toate la f. 18.

Textul manuscrisului urmează, cum este și firesc (căci originalul nu se mai găsea în Țara Românească) copia popii Flor, inclusiv înlocuirea titlului, versurilor la stema țării și dedicației către Brîncoveanu cu facerea lumii. Ceea ce aduce nouă copia zugravului C. Petrescu este prezentarea celor trei miniaturi de la început: Dumnezeu și animalele, potopul și construirea turnului Babel, pline de mișcare și lucrate de o mină care cunoaște canoanele picturale.

Nu știm dacă la noi se mai găsește vreo copie după această operă a lui Antim Ivireanul. Poate că subiectul ar merita o cercetare mai amănunțită, subliniindu-se particularitățile miniaturistice ale fiecărei copii dacă întîmplarea ar mai scoate la iveală și alte manuscrise. Oricum, noi am încercat să prezentăm cititorilor această puțin cunoscută lucrare a mitropolitului Antim, în speranța că cercetările viitoare vor completa lacunele pe care noi înșine le recunoaștem.

ANEXĂ

POVESTIRE PRE SCURT / PENTRU ZIDIREA LUI / ADAM /.

F. 4 Adam s-au zidit și s-au însuflețit la locul Damascului, precum zic unii. Și după acéla l-au mutat Dumnezeu în gră / dina desfătării (dintru care iase riu și să împarte în 4 începuturi: numele unuia <este> Fison; acesta / încunglură tot pămîntul Evilat. Numele <celui de> al doilea <este> Gheon; acesta încunglură tot pămîntul Ethiopiei. Riul al treilea / <este> Tigru; acesta merge în preajma Asiriilor și riul al patrulea <este> E<u>(frat). Și adormi Dumnezeu pre Adam și / luo o coastă dintr-ale lui și făcu pre mulare pre care, vîzîndu-o Adam, îi puse numele ei Eva, închipuind cu / pror<u>circ pe Hristos și besérica, precum și la céllalalte zidiri ale lui Dumnezeu au dat cu pror<u>circ numire la toate. /

Și, plecîndu-se Adam cuvîntelor Evei, au mîncat din roada ce i-au poruncit Dumnezeu să nu mînînce. Și pentru ruși / nea golătății lor cusură foi de smochin și-ș acoperiră golătatea, pre carii, blestemîndu-i Dumnezeu, îi / goni din Rafu pre amîndoi. Și au pus Dumnezeu înaintea ușii Rafului heruvimi și sabîla cea de pară. /

Iară după acéla, la al 15 ani ai vieții lui, au născut Adam pre Cain și la 30 de ani au născut pre Avel; / iară la 230 de ani ai vieții lui au născut pre Sith.

Să zice pentru Adam, cum să fie născut 30 de feciori / și 30 de fete, afară din Cain și din Avel, precum istoricul Filon zice. Nașterea întîia și a patra / și va să zică aceasta, că patru nașteri de la Adam s-au făcut: au născut pre Cain, o naștere; pre Halmana, a / dooa naștere; pre Avel, a trela naștere; pre Delvora, a patra naștere. Aceste nașteri acii să socotesc / , de laturi.

Și au fost toată viața lui Adam ani 930. Facerea, cap. 1 și 4 /.

Cade-să a ști și aceasta, că légia cea firească au ținut de la începutul lui Adam pină la Moisi, ani 3682 / și de la Moisi s-au început légia cea scrisă /.

Pre Sith, carele l-au născut Adam la 230 de ani ai vieții lui, Moisi nu pune la număr cei 100 de ani ce-au plîns / Adam și Eva pre Avel, dintru care Sith să trage neamul fiilor lui Dumnezeu. Și au trăit Sith ani 912. /

Pre acest Sith zic <unii>, cum că l-au trimis Adam cînd <s>-au bolnăvit, să meargă în Rafu să-i aducă din lemnul vieții, dară nu i / s-au dat voce, ci numai i-au dat ingerul lemn de

¹ Menționată de noi, tot atît de sumar, în *Introducere* la ediția critică a *Predicilor* mitropolitului Antim Ivireanul, Buc., 1962, p. 38.